

CME vijesti i aktualnosti: Standardi za rad informativnog programa
(„Novinarske smjernice“)

Ovaj dokument predstavlja dopunu nacionalnim i europskim propisima te uključuje temeljne smjernice rada glavnog urednika informativnog programa, dnevnih urednika, novinara, reportera, voditelja i producenata vezane uz sve novinarske formate CME-a, bez obzira na platformu distribucije sadržaja. Ova pravila mogu biti nadopunjena nacionalnim kodeksima ponašanja za televizijske reportere i voditelje vijesti te su uvijek sastavni dio ugovora sa zaposlenicima i vanjskim suradnicima u sektoru informativnog programa.

Svi zaposlenici i vanjski suradnici upoznati su s ovim pravilima prilikom dolaska u kompaniju ili potpisivanja ugovora, a ista se revidiraju tijekom redovnih sastanaka koji se održavaju najmanje jednom godišnje. Ove standarde koriste i naše redakcije za procjenu rada pojedinih zaposlenika i vanjskih suradnika.

Prag, prosinac 2024.

NAŠ RAD TEMELJI SE NA NAJVIŠIM STANDARDIMA

1. Poštujemo sve zakonske propise.

Poštujemo i pridržavamo se svih važećih lokalnih i europskih zakonskih propisa koji se odnose na novinarski rad te pravila koja utvrđuju lokalna vijeća za medijsko emitiranje. Također, poštujemo i druge propise koje donose tijela za samoregulaciju, ako smo ih usvojili. Uz to, pripremamo i provodimo vlastite procese koje kreira kompanija ili pojedine televizijske postaje.

2. Svjesni smo svojih društvenih obaveza.

Razumijemo ulogu televizijskih kuća u oblikovanju javnog mišljenja, stavova o društvenim problemima i našem utjecaju na demokraciju. Stoga osiguravanje točnih i strogo nepristranih vijesti i aktualnosti smatramo svojim doprinosom društvenoj odgovornosti, neovisno o aktualnom političkom vodstvu. Kao nositelji licencije odgovorni smo za sadržaj emitiranja pred regulatornim tijelima, što znači da zadržavamo pravo nadzirati sadržaj, oblik i obradu pojedinih formata, uz očuvanje novinarske slobode i regulative. Kompanija je izradila ove standarde kako bi se spriječile bilo kakve nejasnoće u tumačenju općevažućih i internih načela.

3. Poštujemo ljudska prava i ne promoviramo neprimjeren sadržaj.

Pridržavamo se Opće deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih naroda i ne dopuštamo nikakav oblik diskriminacije, uključujući onu na temelju spola, nacionalnosti, vjere ili seksualne orijentacije. Ne promoviramo i ne prihvaćamo stereotipe i predrasude o etničkim, vjerskim ili rasnim manjinama. Ne objavljujemo neprimjeren sadržaj poput okrutnog ili nehumanog ponašanja, pornografije ili nasilja.

4. Nepristrani smo.

Ne favoriziramo niti jednu političku stranku, vjerski ili kulturni pokret. Javnim pitanjima bavimo se s nužnom točnošću i nepristranošću. Političke vijesti pokrivamo uključujući sve stranke, ovisno o njihovoj relevantnosti i zastupljenosti u nacionalnom parlamentu, kao i u odnosu na njihove aktivnosti i ideje. Ne podržavamo antidemokratske ili rasističke stavove, ali ne izbjegavamo kritičke rasprave.

5. Neovisni smo.

Kao neovisan entitet, ne podliježemo interesima koji bi mogli utjecati na našu uredničku neovisnost. Ne pridajemo neopravdanu pažnju komercijalnim proizvodima, uslugama ili poslovnim interesima. Ne podržavamo političke ili komercijalne kampanje i ne dopuštamo da nas drugi koriste u svoje promotivne svrhe.

6. Pošteni smo.

Osobama i institucijama koje su predmet javnog interesa pružamo priliku da objasne svoje stavove ili argumente, jednako kao što osiguravamo prostor za izjave druge strane. U nastojanju da budemo pošteni prema svima, ne zanemarujemo pravo na iznošenje stajališta kritiziranih ili negativno konotiranih strana u sporovima.

7. Razotkrivamo nedostatke u javnim institucijama i privatnim kompanijama ako imaju značajan utjecaj na društvo. Aktivno istražujemo loše funkcioniranje javnih institucija s ciljem njihova poboljšanja na dobrobit svih građana. Pozornost posvećujemo slučajevima koji ugrožavaju funkcioniranje države i demokratskog društva te se borimo protiv korupcije.

8. Pričamo priče iz perspektive naših gledatelja.

Priče predstavljamo kroz oči i perspektivu naših gledatelja. Aktualne ili buduće teme procjenjujemo na temelju njihove važnosti za svakodnevni život naše publike.

9. Volimo svoje zemlje i volimo što smo dio Europe.

Podržavamo rad svih CME zemalja, njihove kulture, tradicije i povijest, u kombinaciji s pozitivnim pristupom inovacijama i budućem razvoju. Smatramo da su naše zemlje sastavni dio Europe, njene kulture, povijesti i zajedničkih vrijednosti te nastojimo djelovati kao Europljani, izbjegavajući nacionalizam ili poticanje mržnje među narodima i državama.

A. TRANSPARENTNO RADIMO S ČINJENICAMA KORISTEĆI POUZDANE IZVORE I JASNE RADNE PROCESE

1. Naš rad temelji se na činjenicama.

Naše vijesti temelje se na činjenicama i dokazima koji su provjereni i istraženi. Nastojimo biti očevidci događaja i prikupljati informacije iz prve ruke. Ako to nije moguće, razgovaramo s primarnim izvorima i temeljito procjenjujemo njihova svjedočanstva. Ako ne možemo do kraja potvrditi te izvještaje, ne objavljujemo ih, osim u opravdanim situacijama i nakon višestrukog odobrenja uz poseban naglasak na promjenjivost informacija.

2. Koristimo ozbiljne i transparentne izvore.

Vijesti temeljimo na ozbiljnim i transparentnim izvorima. Nastojimo navesti osnovne podatke o izvorima kako bi ih gledatelji mogli sami procijeniti. Ako citiramo anonimni izvor, poduzimamo sve korake kako bismo zaštitili njihov identitet i naglasili njihovu anonimnost.

3. Vodimo detaljnu dokumentaciju.

Ako je moguće, snimamo sve intervjue s izvorima i arhiviramo te snimke. Vodimo točne, pouzdane i pravovremene bilješke o svim značajnim istraživanjima te arhiviramo zapise, uključujući pisanu i elektroničku korespondenciju, bilješke i dokumente. Ako emitiramo ozbiljne tvrdnje anonimnog izvora, neovisno ih istražujemo i objavljujemo rezultate. Ako tvrdnju ne možemo potvrditi, njeno objavljivanje podliježe obaveznom višestrukom odobrenju.

4. Održavamo dvostupanjski urednički nadzor.

Naši lokalni timovi informativnog programa osiguravaju da sve informacije koje će biti objavljene provjeri još netko osim reportera tako da barem još jedna osoba odgovorna za uredničku neovisnost odobri njihov sadržaj. Objavljivanje posebnih priloga nadzire dnevni urednik ili glavni urednik informativnog programa, a njihova odluka i odgovornost su obvezujuće.

5. Nastojimo biti prvi, ali nam je važnija točnost i povjerenje. Primjereno reagiramo na pogreške naših zaposlenika.

Naš je cilj ekskluzivno prvi izvještavati o vijestima. Međutim, izvještaji se objavljuju samo ako ispunjavaju naše standarde. Činjenične pogreške odmah prepoznamo i bez odgode ih ispravljamo na odgovarajući i jasan način, primjerice isprikom.

6. Prikazujemo raznolikost naših zemalja, pojedinih regija i njihovih društvenih skupina. Nismo ograničeni samo na glavni grad.

Pratimo događanja u svim regijama zemalja u kojima poslujemo. Naše priče prikazuju sve aspekte života i društva. Nastojimo ostvariti uravnotežen omjer izjava političkih lidera, stručnjaka i običnih ljudi uz poštovanje njihovih različitih uloga.

7. Poštujemo prava pojedinaca.

Poštujemo pravo na privatnost i pravo svakog pojedinca na njegov identitet u skladu s važećim zakonima. Posebno smo osjetljivi prema pravima osoba koje nisu javne ličnosti.

8. Posebno poštovanje prema djeci i mladima.

Poštujemo potrebu za posebnom zaštitom djece i mladih. Maloljetnike ne prikazujemo u našim izvještajima bez odobrenja njihovih roditelja.

9. Korištenje skrivenih kamera, mikrofona i prisluškivanja.

Korištenje skrivenih kamera, mikrofona i prisluškivanja u emisijama televizijskog programa kontroveržno je, ali ponekad nužno sredstvo u istraživačkom novinarstvu. Upotreba skrivenih mikrofona i kamera mora biti u skladu s lokalnim zakonodavstvom i zahtijeva prethodno odobrenje odgovorne osobe. Svaka takva upotreba mora biti detaljno dokumentirana, uključujući odobrenje odgovorne osobe.

10. Privatnost naspram javnog interesa.

Privatna korespondencija i razgovori ne smiju se objavljivati osim ako postoji objektivan i jasan javni interes koji nadilazi pravo na privatnost. Ne postoji univerzalna definicija javnog interesa, ali on uključuje (i nije ograničen na): otkrivanje ili razotkrivanje kriminalnih aktivnosti, otkrivanje značajnog antisocijalnog ponašanja, razotkrivanje korupcije ili nepravde, otkrivanje činjenica koje su u suprotnosti sa zakonom, razotkrivanje nesposobnosti ili nemara, zaštitu javnog zdravlja i sigurnosti ljudi, sprječavanje zlorabe pojedinaca objavljivanjem izjava ili postupaka pojedinca ili organizacije, objavljivanje informacija koje pomažu ljudima da bolje razumiju ili donesu odluke o javnim pitanjima.

Javni interes temelji se na slobodi izražavanja. U slučaju nezakonitih prisluškivanja, javni interes moraju procijeniti glavni urednik i dnevni urednik informativnog programa kako bi utvrdili nadmašuje li javni interes prikrivenu aktivnost. Odluka glavnog urednika informativnog programa je obvezujuća.

11. Razlikujemo vijesti temeljene na činjenicama i osobne komentare.

Osobna mišljenja i komentari novinara i urednika moraju biti strogo odvojeni od vijesti, jasno označeni kao komentar ili mišljenje te ih moraju odobriti odgovorni urednici vijesti.

B. NAŠI NOVINARI I VODITELJI DJELUJU ODGOVORNO

Naši zaposlenici djeluju u skladu s vrijednostima izraženima u ovom dokumentu. Ne prihvaćaju nikakve darove, mito, financijske ili bilo kakve druge pogodnosti u zamjenu za svoje izvještaje. Novinari ne smiju koristiti rezultate svog rada za osobnu korist. Odbijaju svaki utjecaj javnih dužnosnika ili trećih strana koji bi mogao dovesti do objave pristranih ili netočnih informacija. Aktivno članstvo u političkim strankama ili bilo kakva politička aktivnost smatra se sukobom interesa u političkom novinarstvu te su zaposlenici i vanjski suradnici dužni prijaviti takve aktivnosti.

Naši novinari odgovorno komuniciraju u javnosti, bilo na javnim događanjima ili društvenim mrežama, svjesni da su lica i glasovi naše TV postaje te da moraju izbjegavati situacije koje bi mogle ugroziti njihovu nepristranost i integritet naših vijesti ili emisija. Njihovo sudjelovanje na javnim događajima moguće je samo uz prethodno odobrenje glavnog urednika informativnog programa. Pojavljivanje voditelja informativnih emisija u drugim formatima moguće je samo uz prethodno odobrenje glavnog urednika informativnog programa, uz uvjet da se time ne ugrozi integritet informativnog programa.

Sukobi interesa mogu utjecati na profesionalnu prosudbu. Naši novinari moraju izbjegavati situacije koje bi mogle uzrokovati bilo kakav oblik sukoba interesa i ne obrađuju teme s kojima su osobno povezani, primjerice one koje se odnose na članove njihove obitelji. Sukobi interesa mogu proizaći i iz osobnih odnosa s relevantnim predstavnicima političkog, kulturnog ili bilo kojeg drugog javnog sustava, bilo kroz obiteljske veze, osobna prijateljstva ili poslovne suradnje. U takvim slučajevima, primjerice kada se na političkoj sceni pojavi nova osoba s kojom netko ima posebnu osobnu ili obiteljsku povezanost, članovi timova informativnog programa obvezni su o tome obavijestiti nadređene. Glavni urednik informativnog programa ili dnevni urednik može dodijeliti druge osobe za provjeru i kontrolu ili uspostaviti dodatne korake i procese kako bi se izbjegao svaki dojam o zlouporabi osobnih odnosa.

C. TEŽIMO SAVRŠENSTVU U PRODUKCIJI I PREZENTACIJI

1. Koristimo jasan i jednostavan jezik.

Koristimo jasan i televizijski prikladan jezik te vodimo brigu o tome da naše reportaže budu razumljive svim društvenim skupinama.

2. Težimo savršenstvu u snimanju i pripovijedanju.

Nastojimo prikazati najbolje kadrove s upečatljivim vizurama te inovativnim načinom snimanja. Cilj nam je autentičnost snimanja na zanimljivim lokacijama i s promišljenim kadrovima. Težimo najvišoj kvaliteti zvuka na terenu i u studiju. Trudimo se postići najbolju montažu i prezentaciju naših informativnih i magazinskih priloga.

3. Jesmo ili stremimo tome da budemo broj jedan u svojim zemljama.

Učinit ćemo sve kako bismo zauzeli vodeću poziciju kao najrelevantniji televizijski informativni servis i tu poziciju zadržali.

D. UPOTREBA UMJETNE INTELIGENCIJE (AI)

1. Usklađenost s našim vrijednostima i smjernicama

Svaka upotreba umjetne inteligencije (AI) u stvaranju, prezentaciji ili distribuciji sadržaja mora biti u skladu s uredničkim smjernicama, uključujući načela nepristranosti, točnosti, pravednosti i zaštite privatnosti.

2. Ljudska provjera i odobrenje

Ne oslanjamo se na sadržaj generiran umjetnom inteligencijom kao na činjenično točan. Uvijek provjeravamo izvore i točnost informacija kroz aktivni ljudski urednički nadzor, što je jedini način da osiguramo činjeničnu točnost.

3. Odobrenje i nadzor uredničkog menadžmenta

U svim slučajevima mora postojati odgovorna osoba u redakciji koja nadgleda implementaciju i korištenje AI-a. Prvo se procjenjuje je li korištenje AI-a potrebno te je li određeni alat prikladan za svrhu kojoj služi. Glavni urednici moraju biti obaviješteni o bilo kakvoj upotrebi AI-a u njihovim timovima i učinkovito upravljati njegovom upotrebom.

4. Transparentnost

Svaka upotreba AI-a u stvaranju, prezentaciji ili distribuciji sadržaja mora biti transparentna i jasna javnosti i korisnicima. Javnost i korisnici trebaju biti obaviješteni o kontekstu korištenja, a može biti korisno objasniti zašto i kako je AI korišten.

5. Osjetljivost na podatke

Pri korištenju takozvanih otvorenih AI alata svjesni smo da će uneseni sadržaj ostati dio baze podataka tih alata i može se koristiti za odgovaranje na druga pitanja ili kreiranje drugog sadržaja. Stoga izbjegavamo unos podataka koji uključuju poslovne tajne, osobne podatke ili druge informacije zaštićene od strane tvrtke.

E. RAD S DRUŠTVENIM MREŽAMA

1. Sloboda govora i odgovornost

CME prepoznaje važnost slobode izražavanja i ne ograničava je izvan onoga što je nužno za zaštitu svoje reputacije nepristranosti i univerzalnosti. Međutim, zaposlenici CME-a imaju obvezu osigurati da uredničke odluke ne budu percipirane kao rezultat osobnih interesa ili pristranosti. Povjerenje publike ključno je za očuvanje reputacije i nepristranosti CME-a. Opće pravilo glasi: odgovornost prema CME-u ima prednost nad iznošenjem osobnih stavova i osobnoj prezentaciji na društvenim mrežama.

2. Poštovanje i uljudnost u javnom diskursu

CME očekuje da se svi koji rade za tvrtku ponašaju profesionalno, s poštovanjem i uljudnošću prema drugima u svakom trenutku. Svatko tko radi za CME trebao bi biti primjer civilizirane javne rasprave. Sljedeći popis pravila može poslužiti kao smjernica za tumačenje pravila o poštovanju i uljudnosti u javnom diskursu:

- Poštujte druge osobe.
- Nemojte koristiti uvredljiv ili agresivan jezik – uvijek budite uljudni.
- Budite posebno oprezni kada komentirate teme koje izazivaju najviše rasprava.
- Nemojte napadati pojedince, čak ni kada se ne slažete s njihovim stavovima.
- Nemojte javno kritizirati svoje kolege.
- Poštujte privatnost radnog okruženja i povjerljivost internih sastanaka i obavijesti.
- Nemojte poticati kršenje zakona.

3. Korištenje najboljih praksi na društvenim mrežama

Svi koji rade u CME-u trebali bi uzeti u obzir sljedeće smjernice prilikom korištenja društvenih mreža:

- Budite svjesni da će sve što objavimo biti kritički procijenjeno, potencijalno u kontekstu naše povezanosti s CME-om.
- Imajte na umu da na društvenim mrežama ne postoji razlika između osobnog i 'službenog' profila – izjave o odricanju odgovornosti ne pružaju zaštitu.
- Ako shvatite da ste nešto pogrešno objavili, ispravite to brzo i transparentno, referirajući se na originalnu objavu umjesto da je obrišete.
- Zapamtite da je vaš osobni imidž na društvenim mrežama uvijek manje važan od vaše odgovornosti prema CME-u.
- Poštujte povjerljivost internih sastanaka i rasprava.
- Nemojte objavljivati sadržaj u trenutku u kojem bi vaše rasuđivanje moglo biti narušeno.
- Nemojte zloupotrebjavati svoju povezanost s CME-om za osobnu korist, bilo financijsku ili neku drugu.
- Ne dijelite poveznice na sadržaj koji niste u potpunosti pročitali.

4. Nepristranost

Na društvenim mrežama djelujemo tako da ne ugrožavamo našu nepristranost kao dio tima informativnog programa CME-a. Sljedeće smjernice mogu pomoći u prepoznavanju najkritičnijih pogrešaka ili propusta:

- Ne otkrivajte kako glasate niti nemojte izražavati podršku bilo kojoj političkoj stranci.

- Ne izražavajte stavove o temi koja je predmet aktualne političke rasprave ili javne politike, politike ili kontroverze vezane uz industriju u kojoj radite, kao ni o bilo kojoj drugoj 'kontroverznoj temi'.
- Ne donosite prosudbe izvan svog područja stručnosti.
- Ne podržavajte kampanje (npr. korištenjem hashtagova), bez obzira na to koliko se činile vrijednima ili koliko njihov sadržaj bio općeprihvaćen ili ne-kontroverzan, osim ako ih ne odobri odgovorni direktor informativnog programa.
- Ne žrtvujte točnost radi brzine. Bolje je biti drugi i točan nego prvi i u krivu – netočna objava problem je za vas, vaše kolege i CME. Izbjegavajte iskušenje brzog objavljivanja bez promišljanja o jeziku koji koristite i načinu na koji bi mogao biti percipiran.
- Ne objavljujte vijesti na osobnim profilima; ako imate ekskluzivnu priču, CME platforme imaju prioritet, čak i ako to traje malo duže.
- Razmislite što vaši lajkovi, dijeljenja, korištenje hashtagova i profili koje pratite govore o vama, vašim osobnim predrasudama i stavovima.
- Ako objavljujete priču uživo, jasno naznačite da je u razvoju i da vaše objave ne predstavljaju konačan ili utvrđen stav. Pažljivo navodite izvore informacija.
- Objavljujte zasebne objave o javnim temama umjesto da se pridružujete diskusijama koje su pokrenuli drugi.

5. Posebna odgovornost voditelja glavnih formata

Voditelji glavnih formata imaju posebnu odgovornost za usklađivanje obveza prema slobodi izražavanja i nepristranosti. Slobodni ste izražavati mišljenja o temama koje su vam važne, no svaki komentar mora ostati unutar dolje navedenih granica. Sljedeće smjernice pružaju okvir:

- Nemojte podržavati niti napadati političku stranku (uključujući stranke na vlasti i u opoziciji).
- Nemojte kritizirati karakter pojedinih političara.
- Nemojte komentirati nijedno pitanje koje je predmet političke rasprave tijekom izbornog razdoblja i referenduma.
- Nemojte preuzimati službenu ulogu u kampanjama niti sudjelovati u prikupljanju sredstava za kampanje.

Prag, prosinac 2024.